

BOZ.0003-5.3.2017.RJ

Szczecin, dnia 19 czerwca 2017 r.

Radni

Województwa Zachodniopomorskiego

Pan Robert Grzywacz

Pan Jerzy Kotłęga

Pan Dariusz Włeczorek

Szanowni Panowie

W odpowiedzi na Panów interpelację z dnia 26 maja 2017 r. dotyczącą katastrofy budowlanej w skrzydle północnym Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie informuję co następuje:

1. Kiedy Dyrekcja Zamku dowiedziała się o pękających ścianach i jakie działania w związku z tym faktem zostały podjęte?

W pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że w odniesieniu do elementów konstrukcyjnych skrzydła północnego Zamku Książąt Pomorskich nie możemy zjawiska występującego od 21 kwietnia 2017 roku określić mianem pęknięcia ponieważ mieliśmy wówczas do czynienia z zarysowaniami początkowo tynków a później konstrukcji sklepień przy zwieńczeniu słupa w środkowej części pomieszczeń położonych na wschód od klatki schodowej w skrzydle północnym. Zarysowania, a w późniejszym okresie miejscowo pęknięcia dotyczyły tylko ścian działowych (niekonstrukcyjnych) sanitariatów na poziomie parteru.

O zaistniałych zarysowaniach Dyrekcja Zamku została poinformowana niezwłocznie telefonicznie wieczorem 21 kwietnia 2017 roku. Podjęte działania opisane zostały w kalendarium stanowiącym załącznik nr 1. Dokumenty potwierdzające stanowią załączniki nr 2 - 5.

2. Kiedy i w jaki sposób został poinformowany Zarząd Województwa o zaistniałej sytuacji?

Zgodnie z kalendarium stanowiącym załącznik nr 1 w dniu 27 kwietnia 2017 roku o pojawieniu się zarysowań poinformowano komórkę merytoryczną Urzędu Marszałkowskiego, to jest Wydział Kultury, Nauki i Dziedzictwa Narodowego.

3. Jakie działania podjął Zarząd Województwa i podległe jednostki po otrzymaniu informacji o pękających ścianach budynku Zamku Książąt Pomorskich?

Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, jako instytucja jest administratorem nieruchomości o tej samej nazwie. Po otrzymaniu informacji o rysach na ścianach dyrekcja Zamku podjęła działania opisane w załączonym kalendarium, powiadamiając o tym sprawujący nad Zamkiem nadzór merytoryczny Wydział Kultury, Nauki i Dziedzictwa Narodowego.

W ocenie Wydziału Inwestycji i Nieruchomości działania dyrekcji Zamku Książąt Pomorskich były prawidłowe i adekwatne do sytuacji, zważywszy także na opinię wynajętych ekspertów. Zdarzenie, do którego doszło w dniu 11 maja br. było zdarzeniem trudnym do przewidzenia i niespotykanym dotąd w takiej skali, co potwierdziły później obrazy zarejestrowane przez kamery monitoringu.

Wydział Inwestycji i Nieruchomości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego włączył się niezwłocznie w działania po zaistnieniu katastrofy budowlanej. Dyrekcja oraz pracownicy wydziału uczestniczyli w serii spotkań. I tak np. zastępca dyrektora Grzegorz Typański oraz główny specjalista Wiesław Jurewicz brali udział w dniu 5 czerwca br. w spotkaniu komisji powołanej przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w celu ustalenia przyczyn i okoliczności katastrofy budowlanej, która miała miejsce w dniu 11 maja br. w Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie. Na ww. spotkaniu

omówiona została wcześniej wydana przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Szczecinie decyzja z dnia 12 maja br. nakazująca Zamkowi zabezpieczenie miejsca katastrofy i wyłączenia z użytkowania części obiektu budowlanego, tj. skrzydła północnego i łącznika pomiędzy skrzydłami: północnym i mennicznym w budynku Zamku.

Ponadto, pracownik WIIN – Główny Specjalista Wiesław Jurewicz, na prośbę Dyrektora ZKP został oddelegowany do udziału w pracach komisji przetargowej, przy realizacji zadania pn. „Wykonanie robót budowlanych dotyczących zabezpieczenia miejsca katastrofy budowlanej w skrzydle północnym Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie”.

Należy zwrócić uwagę, że w związku z wystąpieniem katastrofy budowlanej właściwy miejscowo organ nadzoru budowlanego, w tym wypadku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Szczecinie, jest zobowiązany do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, którego celem jest ustalenie okoliczności przyczyn wystąpienia katastrofy oraz do określenia niezbędnych działań i robót doraźnych a także docelowych

4. Jakie działania podjęto po zaistnieniu katastrofy budowlanej?

Działania podjęte po zaistnieniu katastrofy budowlanej zostały szczegółowo ujęte w kalendarium zdarzeń stanowiącym załącznik nr 6 Dokumenty potwierdzające stanowią załączniki nr 7 – 42.

5. Czy majątek Zamku był ubezpieczony od tego typu zdarzeń i na jaką kwotę?

Majątek Zamku był ubezpieczony od tego typu zdarzeń w ramach polisy ubezpieczeniowej w InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group seria K nr 39000514. Przedmiotowa polisa zawiera klauzulę o ubezpieczeniu od katastrofy budowlanej do wysokości kwoty ubezpieczenia 5 mln. złotych na jedno i wszystkie zdarzenia oraz od zapadania i osuwania się ziemi w wyniku działalności człowieka do wysokości kwoty ubezpieczenia 5 mln złotych na jedno i wszystkie zdarzenia. (zał. nr 43)

6. Czy Zarząd Województwa szacuje koszty związane z zabezpieczeniem terenu katastrofy i odbudową zniszczonego majątku i czy w całości zgodnie z umową ubezpieczeniową będą one pokryte przez ubezpieczyciela?

Wyjaśniamy, że ostateczny koszt związany z likwidacją skutków katastrofy będzie można oszacować dopiero po zakończeniu robót zabezpieczających, których koszt nie jest na dzień dzisiejszy możliwy do oszacowania.

Koszt odbudowy zniszczonej infrastruktury zostanie określony po dokonaniu szczegółowej inwentaryzacji zachowanych części konstrukcji i instalacji oraz po opracowaniu projektu odbudowy wraz z kosztorysem robót.

Ponadto ekspertyza zlecona na podstawie postanowienia PINB zespołowi specjalistów ZUT może wskazać na konieczność wykonania innych prac zabezpieczających dotyczących całości obiektu. Koszt sporządzenia samej ekspertyzy również na dzień dzisiejszy nie jest znany.

Z uwagi na powyższe nie jest możliwe stwierdzenie, czy koszty związane z zabezpieczeniem terenu katastrofy i odbudową zniszczonego majątku będą mogły być w całości pokryte przez ubezpieczyciela.

7. Jak wygląda sprawa zabezpieczenia skarpy wschodniej Zamku Książąt Pomorskich?

Skarpa wschodnia nie należy do Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie, lecz do prywatnych właścicieli nieruchomości położonych w zachodniej pierzei ulicy Panieńskiej. Do Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie należy jedynie przyległy do budynku taras wschodni.

W celu doraźnego zabezpieczenia tarasu zamkowego i przylegającego do niego muru od strony wschodniej zostały wykonane następujące czynności:

- 1) wyłączenie z użytkowania pozbawionej podpiwniczenia partii tarasu w obrębie podestu pierwszego i drugiego, w formie pasa przebiegającego wzdłuż muru ograniczającego taras o szerokości równej jego wysokości – czerwiec 2012 r.
- 2) wyłączenie z użytkowania część powierzchni tarasu wschodniego od wejścia do budynku (wejście F) do końca tarasu po stronie południowej – koniec roku 2014

- 3) uzupełnienie i naprawa ubytków muru okalającego taras i nakrywy balustrady muru – rok 2015
- 4) stała kontrola szczelności nawierzchni tarasu oraz systematyczne czyszczenie studzienek kanalizacji deszczowej.
- 5) stały dozór tarasu i okalającego tarasu muru realizowany w ramach wykonywanych dwa razy w roku obowiązkowych przeglądów technicznych budynku.
- 6) opracowanie „Oceny stanu technicznego tarasu na wschodniej skarpie oraz samej Skarpy Zamkowej wraz z wytycznymi do doraźnego ich zabezpieczenia” z uwagi na roboty prowadzone w zachodniej pierzei ulicy Panieńskiej na terenie skarpy i ich wpływ na stan techniczny tarasu wschodniego Zamku - lipiec 2014 roku
- 7) prowadzenie monitoringu geodezyjnego powierzchni tarasu wschodniego i korony muru okalającego taras zgodnie z zaleceniami zawartymi w opracowaniu wymienionym w pkt. 6) - od kwietnia 2015 roku
- 8) opinia techniczna dotycząca oceny wyników pomiarów geodezyjnych przemieszczeń pionowych i poziomych wybranych elementów tarasu i muru okalającego taras na wschodniej stronie Skarpy Zamkowej Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie – grudzień 2015 r.
- 9) w oparciu o wyniki monitoringu geodezyjnego i wynikające z nich ryzyko utraty stateczności muru opracowanie projektu rozbiórki i zabezpieczenia muru okalającego tarasu wschodni Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie - marzec 2016 r.
- 10) wykonanie robót budowlanych dotyczących częściowej rozbiórki i zabezpieczenia muru – grudzień 2016 r.

Oprócz wymienionych wyżej działań w celu wykonania docelowego zabezpieczenia tarasu wschodniego oraz znajdujących się na nim obiektów budowlanych Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie w grudniu 2015 roku opracował dokumentację projektową dla zadania: „Kompleksowe zagospodarowanie tarasów Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie” dofinansowaną w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013. W zakresie dokumentacji znalazły się gruntowna przebudowa i remont wszystkich tarasów wokół Zamku, to jest tarasu północnego, wschodniego i południowego oraz zagospodarowanie skarpy północnej.

W kwietniu 2017 roku w ramach naboru wniosków ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego został złożony wniosek o dofinansowanie projektu z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020. W chwili obecnej dokumentacja aplikacyjna jest na etapie oceny formalnej. Realizacja robót budowlanych na podstawie sporządzonej dokumentacji będzie możliwa po uzyskaniu dofinansowania.

8. Na czyje zlecenie pracuje ekspert dr Stefan Nowaczyk? Jaki jest jego zakres umowy, czas obowiązywania oraz wynagrodzenie?

Dr inż. Stefan Nowaczyk rzeczoznawca budowlany z wieloletnim doświadczeniem pracy przy zabytkach na terenie całego województwa, posiadający tytuł rzeczoznawcy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w zakresie opieki nad zabytkami w dziedzinie Architektura i Budownictwo oraz Rzeczoznawcy Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków w dziedzinie Architektura i Budownictwo w specjalności zabezpieczenie techniczne zabytków pracuje na zlecenie Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie na podstawie zlecenia z 27 kwietnia 2017 roku dotyczącego sporządzenia ekspertyzy technicznej zarysowań ścian i sklepień w skrzydle północnym Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie wraz z określeniem zakresu koniecznych badań oraz wskazaniem przyczyny i dalszego toku postępowania. Termin wykonania ustalono na dzień 12 maja 2017 roku, wynagrodzenie 5.000,- zł brutto.

Po zaistnieniu katastrofy budowlanej realizacja pierwotnego zakresu zlecenia stała się bezprzedmiotowa. W dniu 12 maja 2017 roku dostosowano zakres zamówienia do nowych okoliczności w ten sposób, że dr inż. Stefanowi Nowaczykowi powierzono wykonanie czynności określonych w protokole oględzin obiektu budowlanego lub robót budowlanych sporządzonym w dniu 11 maja 2017 roku przez pracowników Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego z powiecie grodzkim Szczecin, to jest:

- 1) wyznaczenie strefy wyłączenia z użytkowania obiektu wraz z przynależnymi mediami z terminem wykonania niezwłocznym jednak nie później niż do 12 maja 2017 roku,
- 2) wykonanie ekspertyzy technicznej skrzydła północnego Zamku z określeniem sposobu zabezpieczenia miejsca katastrofy, to jest zakresu czynności niezbędnych do likwidacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia, z terminem wykonania niezwłocznym jednak nie później niż do 12 czerwca 2017 roku,

Pozostałe warunki zlecenia pozostały niezmienione.

9. Jeżeli zatrudniono innych ekspertów w tym zakresie to prosimy również o udostępnienie podobnych jak w p. 8 informacji.

W przedmiocie wystąpienia zarysowań w skrzydle północnym, jak i późniejszej katastrofy budowlanej Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie współpracował z następującymi ekspertami:

Dr hab. Marek Tarnawski – profesor nadzwyczajny ZUT, specjalność geologia. Prof. Tarnawski jest autorem opinii geotechnicznej stanowiącej przedmiot zlecenia udzielonego Przedsiębiorstwu Geologicznemu „Geoprojekt Szczecin” Sp. z o.o. za kwotę 9495,60 zł brutto.

Inż. Henryk Demkowicz – rzeczoznawca budowlany w dziedzinie konstrukcyjno-budowlanej, został zatrudniony do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego przy przygotowaniu i realizacji robót związanych z zabezpieczeniem miejsca katastrofy zgodnie z umową nr 49/IR/2017 z dnia 30 maja 2017 roku za wynagrodzeniem wynoszącym 28.500,- zł netto.

Oprócz osób wymienionych wyżej o udział w konsultacjach dotyczących bezpieczeństwa obiektu i sposobu dokonania zabezpieczenia miejsca katastrofy (nieodpłatnie) poproszono:

- Doc. dr inż. Józefa Szkwarka – rzeczoznawca budowlany w dziedzinie konstrukcyjno-budowlanej, samodzielny pracownik naukowy Wydziału Budownictwa i Architektury ZUT.
- Dr inż. arch. Macieja Płotkowiaka – rzeczoznawca Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków w zakresie: architektura i budownictwo, urbanistyka, krajobraz kulturowy oraz zabytki techniki.
- Dr inż. arch. Piotra Zaniewskiego – rzeczoznawca budowlany w dziedzinie architektura, projektant architekt

10. Czy ekspert dr Nowaczyk w jakikolwiek sposób uczestniczył przy konsultacjach projektu remontu skrzydła północnego Zamku? – Jeżeli tak to prosimy o podanie zakresu zlecenia , kwoty wynagrodzenia oraz czasu jej trwania.

Dr inż. Stefan Nowaczyk w żaden sposób nie uczestniczył przy konsultacjach w ramach projektu pn. „Modernizacja skrzydła północnego Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie”. Natomiast na zlecenie Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie Stowarzyszenie Na Rzecz Ochrony Dziedzictwa „Młyn-Papiernia” w październiku 2011 roku wykonało inwentaryzację architektoniczno-konserwatorską skrzydła północnego i wieży Dzwonów dla celów projektowych. Dr Nowaczyk był podwykonawcą Stowarzyszenia odpowiedzialnym za ekspertyzę techniczną schodów, podestu oraz helmu wieży widokowej. Kwota wynagrodzenia podwykonawcy nie jest nam znana.

Czy obecnie istnieje zagrożenie dla osób przebywających na Zamku?

Wykonywane od 13 maja 2017 roku badania geodezyjne przemieszczeń pionowych na terenie Zamku Książąt Pomorskich zgodnie z mapą (załącznik nr 44) nie wskazują na występowanie przemieszczeń pionowych budynku. Obserwowane są również rysy zidentyfikowane po zaistnieniu katastrofy budowlanej. Odczyty rysomierzy nie wskazują na powiększanie się rys.

Wyniki powyższych badań pozwalają na wykluczenie na chwilę obecną zagrożenia dla osób przebywających na Zamku za wyjątkiem skrzydła północnego i terenu położonego bezpośrednio przy skrzydle północnym – teren ten został wygradzony za pomocą budowlanych ogrodzeń systemowych.

11. Kto z członków Zarządu Województwa i który z wydziałów UM ma w kompetencjach nadzór nad nieruchomościami?

Nadzór nad nieruchomościami ma w kompetencjach Wydział Inwestycji i Nieruchomości, który podlega Członkowi Zarządu Ryszardowi Mićko.

Z wydziału nieruchomości

z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

Jarosław Rzepa
WICEMARSZAŁEK